

svetovalna hiša d.o.o.

SVETOVALNA HIŠA

PRENOSI POSLOVNIH DELEŽEV

Izr. prof. dr. Milan Čampa

September 2021

PREMOŽENJSKE PRAVICE

- Premoženjske pravice (dajejo premoženjsko korist)
 - Stvarne pravice (lastninska pravica, zastavna pravica, služnosti, pravica stvarnega bremena, stavbna pravica)
 - Obligacijske pravice
 - Pravice intelektualne lastnine
 - **KORPORACIJSKE PRAVICE**

izr. prof.dr. Milan Čampa

2

KORPORACIJSKE PRAVICE

Premoženjske pravice:

- Pravica do poslovnega deleža.
- Pravica do udeležbe v dobičku.
- Pravica do drugih ugodnosti,
- Pravica do sorazmernega dela premoženja po likvidaciji družbe.

KORPORACIJSKE PRAVICE

Članske pravice:

- Pravica upravljanja,
- Pravica do izstopa (ni zakonska),
- Pravica do izključitve drugega družbenika,
- Pravica do informacij,
- Pravica do vpogleda v poslovne knjige.

KORPORACIJSKE PRAVICE

Kako in kdaj jih pridobimo??

- ORIGINARNO
- DERIVATNO

Z imetništvom poslovnega deleža se aktivira uresničevanje korporacijskih pravic.

PRENOSI POSLOVNIH DELEŽEV

Zakonodaja:

1. Zakon o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/09 – uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 – odl. US, 82/13, 55/15, 15/17, 22/19 – ZPosS, 158/20 – ZIntPK-C in 18/21),
2. Obligacijski zakonik (Uradni list RS, št. 97/07 – uradno prečiščeno besedilo, 64/16 – odl. US in 20/18 – OROZ631)
3. Zakon o dedovanju (Uradni list SRS, št. 15/76, 23/78, Uradni list RS, št. 13/94 – ZN, 40/94 – odl. US, 117/00 – odl. US, 67/01, 83/01 – OZ, 73/04 – ZN-C, 31/13 – odl. US in 63/16)
4. Družinski zakonik (Uradni list RS, št. 15/17, 21/18 – ZNOrg, 22/19, 67/19 – ZMatR-C in 200/20 – ZOOMTVI)

PRENOSI POSLOVNIH DELEŽEV

Davčna zakonodaja:

1. Zakon o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/12 – odl. US, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 52/13 – odl. US, 96/13, 29/14 – odl.

US, 50/14, 23/15, 55/15, 63/16, 69/17, 21/19, 28/19 in 66/19),

2. Zakon o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 32/12, 94/12, 101/13 – ZDavNepr, 111/13, 22/14 – odl. US, 25/14 – ZFU, 40/14 – ZIN-B, 90/14, 91/15, 63/16, 69/17, 13/18 – ZJF-H, 36/19, 66/19, 145/20 – odl. US in 203/20 – ZIUPOPĐVE)

PRENOSI POSLOVNIH DELEŽEV

- Predmet prenosa so poslovni delež v naši lasti.

VRSTE PRENOSOV:

- Univerzalno pravno nasledstvo,
- Neodplačni,
- Odplačni.

PRENOSI POSLOVNIH DELEŽEV

- **UNIVERZALNO PRAVNO NASLEDSTVO**

- **Dedovanje**

(Zakon o dedovanju (Uradni list SRS, št. 15/76, 23/78, Uradni list RS, št. 13/94 – ZN, 40/94 – odl. US, 117/00 – odl. US, 67/01, 83/01 – OZ, 73/04 – ZN-C, 31/13 – odl. US in 63/16)

Deduje se lahko stvari in pravice, ki pripadajo posameznikom. (2. člen ZD)

Na podlagi zakona dedujejo po zapustniku njegovi potomci, njegovi posvojenci in njihovi potomci, njegov zakonec, njegovi starši, posvojitelj in njegovi sorodniki, njegovi bratje in sestre ter njihovi potomci in njegovi dedi in babice ter njihovi potomci. (1. odstavek 10. člena ZD)

Pokojnikovo zapuščino dedujejo pred vsemi njegovi otroci in njegov zakonec. (1. odstavek 11. člena ZD), **ki dedujejo po enakih delih.** (2. odstavek 11. člena ZD)

PRENOSI POSLOVNIH DELEŽEV

- **UNIVERZALNO PRAVNO NASLEDSTVO**

- **Dedovanje**

Darilo

Darilo je odpoved pravici, odpust dolga, tisto, kar je zapustnik za življenja dal dediču na račun njegovega dednega deleža ali za ustanovitev ali razširitev gospodinjstva ali za opravljanje poklica, kakor tudi vsako drugo neodplačno razpolaganje. (29. člen ZD)

Darilo se oceni po vrednosti ob zapustnikovi smrti in po stanju ob daritvi. (30. člen ZD)

Vsakemu zakonitemu dediču se vračuna v dedni delež vse, kar je na kakršenkoli način dobil v dar od zapustnika. (46. člen ZD)

PRENOSI POSLOVNIH DELEŽEV

• UNIVERZALNO PRAVNO NASLEDSTVO

◦ Dedovanje

Nujni deleži in razpoložljivi del (26.člen ZD)

Nujni dediči imajo pravico do dela zapuščine, s katerim zapustnik ne more razpolagati; ta del zapuščine je nujni delež.

Nujni delež **potomcev, posvojencev in njihovih potomcev ter zakonca znaša polovico**, nujni delež drugih dedičev pa tretjino tistega deleža, ki bi šel vsakemu posameznemu izmed njih po zakonitem dednem redu.

Z ostankom zapuščine lahko oporočitelj razpolaga po svoji volji; ta del zapuščine je razpoložljivi del.

PRENOSI POSLOVNIH DELEŽEV

• NEODPLAČNI PRENOSI POSLOVNIH DELEŽEV

- Poslovni deleži se lahko odsvojijo in dedujejo (1. odstavek 481. člen ZGD).
- Za odsvojitve deleža je potrebna pogodba, ki je izdelana v obliki notarskega zapisa. (2. odstavek 482. člena ZGD)

NEODPLAČNI PRENOSI POSLOVNIH DELEŽEV SE OBIČAJNO IZVAJAJO PRI PRENOSU LE TEH NA POTOMCE.

Pri neodplačnem prenosu poslovnih deležev je potrebno poleg določb ZGD upoštevati:

- Zakon o dedovanju (ZD)
- Obligacijski zakonik (OZ)
- Družinski zakonik (DZ)
- Zakon o dohodnini (Zdoh-2)
- Zakon o davčnem postopku (ZdavP-2)

PRENOSI POSLOVNIH DELEŽEV

VPLIVI POSAMEZNIH ZAKONOV NA NEODPLAČNI PRENOS POSLOVNIH DELEŽEV

- **Zakon o dedovanju (ZD).**

PRENOSI POSLOVNIH DELEŽEV

- **UNIVERZALNO PRAVNO NASLEDSTVO**

- **Dedovanje**

- Darilo**

- Darilo je odpoved pravici, odpust dolga, tisto, kar je zapustnik za življenja dal dediču na račun njegovega dednega deleža ali za ustanovitev ali razširitev gospodinjstva ali za opravljanje poklica, kakor tudi vsako drugo neodplačno razpolaganje. (29. člen ZD)

- Darilo se oceni po vrednosti ob zapustnikovi smrti in po stanju ob daritvi. (30. člen ZD)

- Vsakemu zakonitemu dediču se vračuna v dedni delež vse, kar je na kakršenkoli način dobil v dar od zapustnika. (46. člen ZD)

Izr.prof.dr. Milan Čampa

10

Izr.prof. dr. Milan Čampa

13

PRENOSI POSLOVNIH DELEŽEV

- **Družinski zakonik (DZ).**

- **Premoženjska razmerja med zakonci**

- Za zakonca velja zakoniti premoženjski režim, razen če se o vsebini premoženjskega režima dogovorita s pogodbo o ureditvi premoženjskopravnih razmerij. V tem primeru velja za njiju pogodbeni premoženjski režim. (65. člen DZ)
 - Zakoniti premoženjski režim med zakoncema je režim premoženjske skupnosti za skupno premoženje zakoncev in režim ločenega premoženja za posebno premoženje vsakega od zakoncev. (66. člen DZ)
 - Skupno premoženje zakoncev so vse premoženjske pravice, ki so bile pridobljene z delom ali odplačno med trajanjem zakonske zveze in življenjske skupnosti zakoncev. Skupno premoženje zakoncev je tudi premoženje, ki je pridobljeno na podlagi in s pomočjo skupnega premoženja oziroma iz premoženja, ki iz njega izhaja. (67. člen DZ)
 - Skupno premoženje zakoncev pripada zakoncema skupaj. Na skupnem premoženju zakoncev deleži vsakega od njiju niso določeni.
 - Zakonec ne more razpolagati s svojim nedoločenim deležem na skupnem premoženju s pravnimi posli med živimi, zlasti ga ne more odsvojiti ali obremeniti.
 - Na stvareh iz skupnega premoženja imata zakonca skupno lastnino. (vse 68. člen DZ)

dr. Milan Čampa

14

PRENOSI POSLOVNIH DELEŽEV

VPLIVI POSAMEZNIH ZAKONOV NA NEODPLAČNI PRENOS POSLOVNIH DELEŽEV

- **Obligacijski zakonik (OZ)**
 - Z darilno pogodbo se ena oseba (darovalec) zaveže na drugo osebo (obdarjenca) neodplačno prenesti lastninsko ali **drugo pravico** ali na drugačen način v breme svojega premoženja obogatiti obdarjenca, obdarjenec pa izjavi, da se s tem strinja. (533. člen OZ). Darilna pogodba mora biti sklenjena v pisni obliki, pri neodplačnem prenosu poslovnega deleža pa z upoštevanjem določb ZGD v obliki notarskega zapisa.

PRENOSI POSLOVNIH DELEŽEV

• Obligacijski zakonik (OZ)

- Preklic darilne pogodbe zaradi stiske, hude nevhvaležnosti, zaradi pozneje rojenih otrok.
 - Darovalec lahko prekliče darilno pogodbo, če pride po sklenitvi pogodbe v položaj, da je ogroženo njegovo preživljanje.
 - Darovalec lahko prekliče darilno pogodbo zaradi hude nevhvaležnosti, če se po njeni sklenitvi obdarjenec proti njemu ali njegovemu bližnjemu obnaša tako, da bi bilo po temeljnih moralnih načelih nepravilno, da bi obdarjenec prejeto obdržal. Pogodbo lahko zaradi obnašanja proti darovalcu prekliče tudi darovalčev dedič. Preklic je zaradi obdarjenčevega obnašanja mogoč tudi proti obdarjenčevemu dediču.
 - Darovalec lahko prekliče darilno pogodbo, če po sklenitvi dobi otroka, prej pa ni imel otrok.
 - Darilna pogodba se lahko prekliče v enem letu od dneva, ko je darovalec zvedel za razlog za preklic.
 - Odpoved preklicu je nična.

PRENOSI POSLOVNIH DELEŽEV

• Obdavčitev ob prenosu poslovnih deležev

- **Dedovanje** (Zakon o davku na dediščine in darila (Uradni list RS, št. 117/06 in 36/16 – odl. US))
- Predmet obdavčitve je premoženje, ki ga fizična oseba prejme od fizične ali pravne osebe kot dediščino ali darilo in se ne šteje za dohodek po zakonu, ki ureja dohodnino. Predmet obdavčitve po je tudi premoženje, ki ga pravna oseba prejme od pravne ali fizične osebe kot darilo ali dediščina, ki se ne šteje za dohodek po zakonu, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb.
- Kot premoženje se štejejo:
 - nepremičnine,
 - premičnine,
 - premoženjske in druge stvarne pravice.

PRENOSI POSLOVNIH DELEŽEV

• Obdavčitve ob prenosih poslovnih deležev

◦ Dedovanje

Davka je oproščeno darilo ali dediščina, ki jo prejme:

- 1. dedič ali dedinja (v nadaljnjem besedilu: dedič) prvega dednega reda oziroma obdarjenec ali obdarjenka (v nadaljnjem besedilu: obdarjenec), ki je izenačen z dedičem prvega dednega reda,
- 2. pravna oseba zasebnega prava, ustanovljena na podlagi zakona za opravljanje verske, človekoljubne, dobrodelne, zdravstvene, socialno-varstvene, izobraževalne, raziskovalne ali kulturne dejavnosti ali za opravljanje dejavnosti zaščite in reševanja, vendar le, če gre za darilo oziroma dediščino, ki je namenjena opravljanju take dejavnosti pravne osebe.

Z zavezanci 1. dednega reda so izenačeni zet, snaha, pastorek in dedič ali obdarjenec, ki je živel z zapustnikom ali darovalcem v registrirani istospolni partnerski skupnosti.

PRENOSI POSLOVNIH DELEŽEV

- Obdavčitve ob prenosih poslovnih deležev

- Neodplačni prenos poslovnega deleža

Obdavčitev v skladu z določili Zakona o davku na dediščine in darila .

Pozor: 94. člen **Zakona o dohodnini**

Za odsvojitve kapitala se šteje tudi dajanje **kapitala v dar.**

PRENOSI POSLOVNIH DELEŽEV

- Obdavčitve ob prenosih poslovnih deležev

- Neodplačni prenos poslovnega deleža

Ugotavljanje davčne obveznosti se lahko odloži pri podaritvi kapitala zavezančevemu zakoncu ali otroku, vključno z neodplačno izročitvijo po izročilni pogodbi. (glej 2. odstavek 100. člena Zakona o dohodnini)

Priglasitev odsvojitve kapitala davčnemu organu

Zavezanec, ki podari vrednostni papir ali delež v gospodarskih družbah, zadrukah in drugih oblikah organiziranja mora priglasiti odsvojitve kapitala do 28. februarja tekočega leta za podaritev v preteklem letu. (**Zakon o davčnem postopku**)

PRENOSI POSLOVNIH DELEŽEV

- Obdavčitve ob prenosih poslovnih deležev
 - Odplačni prenos poslovnega deleža (prodaja poslovnega deleža)

Od dohodka iz kapitala se dohodnina izračuna in plača od davčne osnove, po stopnji 27,5% in se šteje kot dokončen davek.

Stopnje dohodnine od dobička iz kapitala se znižuje vsakih pet let imetništva kapitala in znaša po dopolnjenih:

- petih letih imetništva kapitala: 20%,
- desetih letih imetništva kapitala: 15%,
- 15 letih imetništva kapitala: 10%.

Dohodnine se ne plača od dobička iz kapitala, doseženega pri odsvojitvi kapitala po 20 letih imetništva.

PRENOSI POSLOVNIH DELEŽEV

- Obdavčitve ob prenosih poslovnih deležev
 - Odplačni prenos poslovnega deleža (prodaja poslovnega deleža)

Davčna osnova od dobička iz kapitala je razlika med vrednostjo kapitala ob odsvojitvi in vrednostjo kapitala **ob pridobitvi** zmanjšana za normirane stroške, povezane s pridobitvijo in odsvojitvijo kapitala.

Naknadna vplačila

Družbena pogodba lahko določi, da so družbeniki po ustanovitvi družbe dolžni poleg osnovnih vložkov vplačati tudi naknadna vplačila, ki so lahko v denarni ali nedenarni obliki.

(UPRS Sodba I U 104/2018-8 z dne 5.3.2019)

**NAJLEPŠA HVALA ZA
POZORNOST!**